

Sygn. akt IV KK 328/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba (przewodniczący)

SSN Józef Dołhy (sprawozdawca)

SSN Michał Laskowski

Protokolant Anna Kowal

w sprawie A. P.

skazanego z art. 286 § 1 k.k. i in. k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu, w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 19 października 2016 r.,

kasacji, wniesionej przez Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego na
korzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w B.

z dnia 2 grudnia 2015 r., sygn. akt IX K (...), zaocznego wobec A. P.

1. uchyla zaskarżony wyrok w odniesieniu do A. P.;

**2. wydatkami poniesionymi przez Sąd, związanymi z
rozpoznaniem kasacji obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 maja 2015 r., sygn. akt IX K (...), zaocznym w stosunku do A. P., Sąd Rejonowy w B. uznał A. P. za winnego popełnienia przestępstw z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. przy zastosowaniu art. 64 § 1

k.k., i za to na mocy art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. skazał go na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, nadto orzekł na podstawie art. 46 § 1 k.k. obowiązek naprawienia szkody. Od powyższego wyroku oskarżony A. P. wniósł sprzeciw, który uwzględniono na mocy postanowienia Sądu Okręgowego w B. z dnia 10 września 2015 r., sygn. akt VII Kz (...).

Sprawę skierowano na rozprawę w dniu 25 listopada 2015 r., wezwany prawidłowo na jej termin oskarżony A. P. nie stawiał się na rozprawę bez usprawiedliwienia.

Sąd Rejonowy w B. przeprowadził postępowanie w sprawie, po czym w dniu 2 grudnia 2015 r. wydał wyrok zaoczny w odniesieniu do A. P., sygn. akt IX K (...), zawierający rozstrzygnięcia w zakresie przypisanych mu czynów i orzeczonych za nie kar oraz obowiązku naprawienia szkody tożsame z zawartym w wyroku z dnia 13 maja 2015 r., sygn. akt IX K (...). Wyrok ten nie został zaskarżony i uprawomocnił się w stosunku do oskarżonego w dniu 3 marca 2016 r.

Od prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 2 grudnia 2015 r., sygn. akt IX K (...), zaocznego w stosunku do A. P., kasację na korzyść wniósł – w trybie art. 521 § 1 k.p.k. – Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny. Skarżący zarzucił rażące i mające wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 482 § 3 k.p.k. i art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k., polegające na ponownym rozpoznaniu sprawy A. P. i wydaniu wobec niego wyroku zaocznego pomimo wystąpienia ujemnej przesłanki procesowej w postaci powagi rzeczy osądzonej, albowiem oskarżony za popełnienie czynów objętych tym wyrokiem został już wcześniej skazany wyrokiem zaocznym Sądu Rejonowego w B. z dnia 13 maja 2015 r. o sygn. akt IX K (...), który pomimo uwzględnienia sprzeciwu stał się prawomocny z uwagi na nieusprawiedliwioną nieobecność A. P. na rozprawie w dniu 25 listopada 2015 r., co stanowi bezwzględną przyczynę uchylenia orzeczenia określoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. W konkluzji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w odniesieniu do A. P.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna w stopniu oczywistym, co pozwala na jej uwzględnienie w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

W świetle brzmienia art. 482 § 3 k.p.k. – który wobec treści przepisów ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1247) ma zastosowanie w niniejszej sprawie mimo rozpoznania jej po dniu 1 lipca 2015 r. – wyrok zaoczny, od którego sprzeciw uwzględniono, traci moc wówczas, kiedy oskarżony lub jego obrońca stawia się na rozprawę wyznaczoną w ponownie rozpoznawanej sprawie.

Oczywiste jest zatem, że warunkiem wywołania skutku prawnego w postaci utraty mocy przez wyrok zaoczny jest stawiennictwo oskarżonego lub jego obrońcy na rozprawie. Jeżeli nie stawia się oni na rozprawie, sprzeciw od wyroku zaocznego, mimo że został uprzednio postanowieniem Sądu uwzględniony, traci jakiegokolwiek znaczenie procesowe, chyba że niestawiennictwo było usprawiedliwione. W takiej sytuacji Sąd powinien poprzestać na odnotowaniu faktu nieusprawiedliwionej nieobecności oskarżonego i stwierdzając niedopuszczalność rozpoznania sprawy, wobec nie utracenia mocy przez wyrok zaoczny, na tym zakończyć postępowanie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2014 r., sygn. akt V KK 38/13, LEX nr 1499213; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2013 r., sygn. akt V KK 148/13, LEX nr 1335660).

Skarżący trafnie podnosi, że rozpoznanie sprawy przeciwko A. P. i wydanie ponownego wyroku zaocznego w odniesieniu do tego oskarżonego, nastąpiło z rażącym naruszeniem art. 482 § 3 k.p.k. oraz art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. Uchybienie to stanowi bezwzględłą przyczynę uchylenia orzeczenia określoną w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k.

W realiach sprawy w odniesieniu do A. P., w efekcie wydania zaskarżonego kasacją wyroku, w obrocie prawnym funkcjonują aktualnie dwa prawomocne zaoczne wyroki, które dotyczą tych samych przypisanych oskarżonemu przestępstw.

W tym stanie rzeczy należało, uwzględniając w całości kasację, uchylić zaskarżony wyrok bez potrzeby wydania orzeczenia następczego.

R. G.

